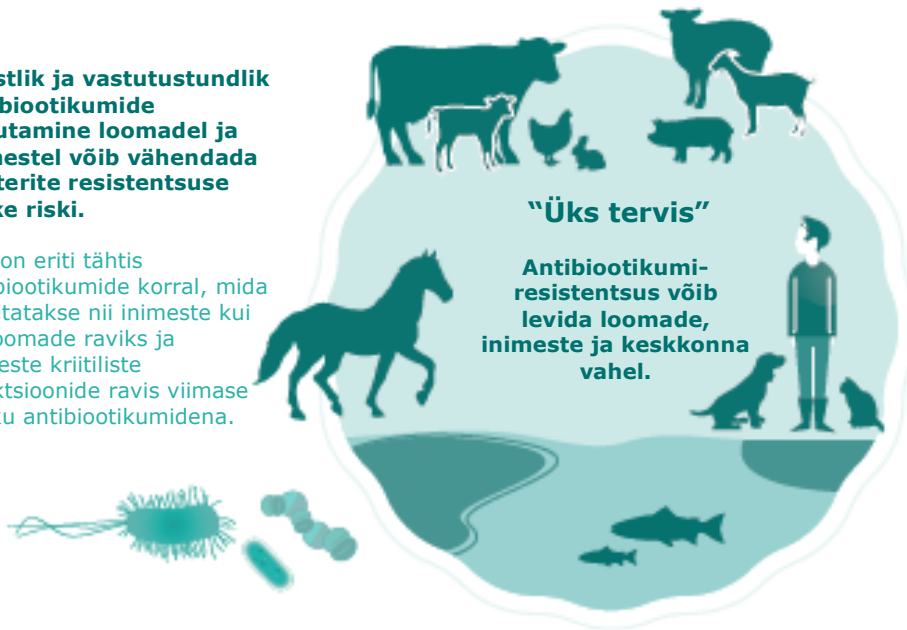

Mõistlik ja vastutustundlik antibiootikumide kasutamine loomadel ja inimestel võib vähendada bakterite resistentsuse tekke riski.

See on eriti tähtis antibiootikumide korral, mida kasutatakse nii inimeste kui ka loomade raviks ja inimeste kriitiliste infektsioonide ravis viimase valiku antibiootikumidena.

Antimikroobsete ainete kasutamise nõustamise ajutine eksperdirühm (AMEG) on liigitanud antibiootikumid kategooriatesse, võttes aluseks mikroobide suurenenud antibiootikumiresistentsuse võimalikud tagajärjed rahvatervisele, kui antibiootikume manustatakse loomadele, samuti on arvesse võetud antibiootikumide kasutamise vajadust veterinaarmeditsiinis.

Kategooriad on mõeldud veterinaaridele abivahendiks otsustamisel, millist antibiootikumi kasutada.

Veterinaaridel soovitatakse antibiootikumide määramisel ravitavatele loomadele järgida AMEGi kategooriaid.

AMEGi kategooriad ei asenda ravijuhiseid, arvestada tuleb ka muid tegureid, näiteks ravimi omaduste kokkuvõttes olevat teavet, toiduloomadele kehtivaid piiranguid, haiguste piirkondlikku varieeruvust ja antibiootikumi-resistentsust ning riiklikke ravimite määramise põhimõtteid.

A-kategooria

Vältida

- selle kategooria antibiootikumidel ei ole ELis veterinaarravimitena müügiluba
- neid ei tohi kasutada toiduloomadel
- neid võib määrata lemmikloomadele üksnes erandkorras

B-kategooria

Piirata

- selle kategooria antibiootikumid on kriitilise tähtsusega humanmeditsiinis ja nende kasutamist loomadel tuleb piirata, et vähendada riski rahvatervisele
- nende kasutamist kaaluda üksnes juhul, kui C- ja D-kategoorias ei ole kliiniliselt efektiivseid antibiootikume
- alati kui võimalik, peab kasutamine põhinema antibiootikumitundlikkuse uuringutel

C-kategooria

Ettevaatlik kasutamine

- selle kategooria antibiootikumidele on olemas alternatiivid humanmeditsiinis
- mõne veterinaarse näidustuse korral puuduvad alternatiivid D-kategoorias
- kasutamist kaaluda üksnes siis, kui D-kategoorias ei ole kliiniliselt efektiivseid antibiootikume

D-kategooria

Mõistlik kasutamine

- kui võimalik, peab kasutama esimese valiku ravimina
- nagu alati, tuleb kasutada mõistlikult, üksnes meditsiinilisel näidustusel

Kõigi kategooriate antibiootikumide korral

- tuleb vältida asjatut kasutamist, liiga pikki raviperioode ja alaannustamist
- loomade rühmaravi tohib teha ainult neis olukordades, kui individuaalravi ei ole võimalik
- vt Euroopa Komisjoni suuniseid antibiootikumide mõistliku kasutamise kohta loomadel: <https://bit.ly/2s7LUF2>

Lühend AMEG tähendab Euroopa Raviameti antimikroobsete ainete kasutamise nõustamise ajutist eksperdirühma, mille koosseisus on human- ja veterinaarmeditsiini eksperdid. Töörühma eesmärk on anda nõu, kuidas mõjutab rahvatervist ja loomade tervist antibiootikumide kasutamine loomadel.

Veterinaarias kasutamiseks mõeldud antibiootikumirühmade kategooriad

(näited: ELis müügiloaga humaan- ja veterinaarravimite toimeained)

A	Aminopenitsilliinid metsilliinaam pivmetsilliinaam	Karbaneemid meropeneem doripeneem	Ainult tuberkuloosi või teiste mükobakteriaalsete haiguste raviks kasutatavad ravimid isoniasiid etambutool pürasiinamiid etioonamiid	Glükopeptiidid vankomütsiin	VÄLTIDA
	Ketoliidid telitromütsiin	Lipopeptiidid daptomütsiin		Glütsüülsükliinid tigetsükliin	
	Monobaktaamid astreonaam	Oksasolidinoonid linesoliid	Fosfoonhappe derivaadid fosfomütsiin		
	Rifamütsiinid (v.a rifaksimiin) rifampitsiin	Riminofenasiinid klofasimiin	Pseudomoonhapped mupirotsiin		
	Karboksüpenitsilliinid ja ureidopenitsilliinid, sealhulgas kombinatsioonid beetalaktamaasi inhibiitoritega piperatsilliin-tasobaktaam	Sulfoonid dapsoon	Teised tsefalosporiinid ja penemid (ATC kood J01DI), sealhulgas 3. põlvkonna tsefalosporiinide ja beetalaktamaasi inhibiitorite kombinatsioonid tseftobiprool tseftaroliin tsefolosaan-tasobaktaam faropeneem	Pärast AMEgi klassifikatsiooni avaldamist müügiloa saanud uued humaanravimid täiendatakse	
B	3. ja 4. põlvkonna tsefalosporiinid, v.a kombinatsioonid beetalaktamaasi inhibiitoritega tsefoperasoon tsefovetsiin tsefkvinoom tseftiofuur	Polümüksiinid kolistiin polümüksiin B	Kinoloonid: fluorokinoloonid ja teised kinoloonid tsinoksatsiin danofloksatsiin difloksatsiin enrofloksatsiin flumevkiin ibafloksatsiin		PIIRATA
				marbofloksatsiin norfloksatsiin orbifloksatsiin oksoliinhape pradofloksatsiin	
C	Aminoglükosiidid (v.a spektinomütsiin) amikatsiin apramütsiin dihüdrostreptomütsiin framütsetiin gentamütsiin kanamütsiin neomütsiin paromomütsiin streptomütsiin tobramütsiin	Aminopenitsilliinid kombinatsioonid beetalaktamaasi inhibiitoritega amokitsilliin + klavulaanhape ampitsilliin + sulbaktaam	Amfenikoolid klooramfenikool florfenikool tiamfenikool	Makroliidid erütromütsiin gamitromütsiin oleandomütsiin spiramütsiin tildipiroosiin tilmikosiin tulatromütsiin tülosiin tüvalosiin	ETTEVAATLIK KASUTAMINE
		1. ja 2. põlvkonna tsefalosporiinid ja tsefamütsiinid tsefatsetriil tsefadroksiil tsefaleksiin tsefaloonium tsefalotiin tsefapiiriin tsefasoliin	Linkosamiidid klindamütsiin linkomütsiin pirlimütsiin	Rifamütsiinid rifaksimiin	
			Pleuromutiliinid tiamuliin valnemuliin		
D	Aminopenitsilliinid beetalaktamaasi inhibiitoriteta amokitsilliin ampitsilliin metampitsilliin	Aminoglükosiidid spektinomütsiin	Sulfoonamiidid, dihüdrofolaadi reduktaasi inhibiitorid ja kombinatsioonid formosulfatiasool ftalüülsulfatiasool sulfatseetamiid sulfakloorpüridasiin sulfakloosiin sulfadiasiin sulfadimetoksiin sulfadimidiiin sulfadoksiin sulfafurasool sulfaguaniidiin		MÕISTLIK KASUTAMINE
	Tetratsükliinid kloorotetratsükliin doksütsükliin oksütetratsükliin tetratsükliin	Stafülokokivastased penitsilliinid (beetalaktamaasresistentsed penitsilliinid) kloksatsilliin dikloksatsilliin naftsilliin oksatsilliin		Rifamütsiinid rifaksimiin	
	Looduslikud kitsa toimespektriga penitsilliinid (beetalaktamaastundlikud penitsilliinid) bensatiinbensüülpenitsilliin bensatiinfenoksümetüülpenitsilliin bensüülpenitsilliin penetamaathüdrojodiid	fenetitsilliin fenoksümetüülpenitsilliin prokaiinbensüülpenitsilliin	Tsükliilised polüpeptiidid batsitratsiin	Nitroimidasoolid metronidasool	
		Antibakteriaalsed steroidid fusidiinhape	Nitrofuraanid derivaadid furaltadoon furasolidoon		

Muud tegurid, millega arvestada

Antibiootikumide määramisel tuleb kategooria kõrval arvesse võtta ka **manustamisviisi**.

Allolevas loetelus on esitatud manustamisviisid ja ravimvormid nende mõju järgi antibiootikumiresistentsusele, väiksemast suuremani.

Lokaalne individuaalravi (nt udarasüstal, silma- või kõrvatilgad)

Parenteraalne individuaalravi (intravenoosne, intramuskulaarne, subkutaanne)

Suukaudne individuaalravi (st tabletid, suukaudsed boolused)

Süstitav rühmaravi (metafülaktika), üksnes asjakohaselt põhjendatuna

Suukaudne rühmaravi joogivee / piimaasendajaga (metafülaktika), üksnes asjakohaselt põhjendatuna

Suukaudne rühmaravi sööda või ravimsööda eelsegudega (metafülaktika), üksnes asjakohaselt põhjendatuna

